

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombat.

Tavaszi oltások idején.

A régi idők legrettenetesebb és legtöbb áldozatot szedő betegsége a fekete vagy hólyagos himlő volt. A betegség a tizenegyedik században lépett fel először Európa területén és azután minden évszázadban többször seprte végig az európai lakosság között. Különösen háború és éhínségek idején öltött pusztítása nagy méreteket.

hogy azok az emberek, akik elkapják a szarvasmarhák között fellépő himlő betegséget, enyhébben betegesznek meg a fekete himlőben, vagy pedig meg sem kapják a súlyos kórt. A Jenner idejében a betegségek okozóinak kutatása nagyon kezdetleges állapotban volt. Annál nagyobb érdeme Jennernek, hogy ő ebből a meg-

SZOPCS 236

Sok helyen az éhség miatt legyengült lakosság teljesen kipusztult a himlő következtében. Időnként a járvány vesztett erejéből, mert a betegségen átesett és felépült szülők gyermekei ellenállást nyertek a betegséggel szemben, az ilyen járványok alkalmával kisebb volt az elhalálozások száma, de a betegségen átesett és felgyógyult emberek arcát elégtelenítették a csunya hólyagok. Az 1700-as évek végén mentette meg egy angol orvos az emberiséget ettől a szörnyű csapástól.

Jenner Edwárd, angol orvos megfigyelte,

figyelésből kidolgozta a himlő elleni védekezés módszerét.

Jenner a szarvasmarha himlője által fertőzött betegek himlő hólyagjából nyirkot vett ki és azzal a bőrön keresztül, kis karmolással beoltotta a megvédendő betegeket. Az eljárás kitűnőnek bizonyult, mert az ilyen eljárással megvédett betegek nem kapták meg a fekete himlő betegséget, vagy ha meg is kapták, a betegség enyhe lefolyású volt. Jenner érdeme tehát, hogy megállapította a fekete himlőről, hogy annak ragályanyaga a szarvasmarha szervezetében meggyen-

gül, az embert enyhén betegíti meg. Az enyhe betegség lefolyása után azonban az ember szervezeté ellenállóvá válik, a legerősebb ragályanyaggal szemben is és ezért az oltással kezelt ember a betegséget nem kapja meg, vagy pedig könnyen átesik azon.

A Jenner által felfedezett módszer alkalmazása óta 140 esztendő telt el. A kiváló angol orvos ugyanis 1796-ban fedezte fel az eljárást. Ekkor már alkalmazta is és 1798-ban már általánosan használták Angliában a Jenner-féle himlő elleni védőoltást. A himlő elleni védekezés lényegében ma is teljesen a Jenner által felfedezett módon történik. Annyi különbséggel, hogy nem a szarvasmarha himlője által megbetegedett emberek nyirkát oltják be védelem céljából, hanem a nyirkot erre a célra szolgáló intézetekben borjú beoltása útján állítják elő. A kis borjúk hasán a himlő beoltása segítségével hólyagokat fejlesztenek és ezeknek a hólyagoknak a nyirkát glicerinnel eldörzsölve használják fel a himlő elleni védő-oltóanyag készítésére.

Művelt országokban el van rendelve a himlő elleni kötelező oltás, ezért ma már nem okoz ez a betegség nagy bajokat. Alig lehet himlőhelyes arcu embert látni és még a háború alatt sem tudott a himlőjárvány pusztító méreteket ölteni. Nálunk is kötelező a himlő elleni védőoltás és himlő oltási bizonyítvány nélkül iskolába sem veszik fel a gyermekeket. A kisgyermekkorú himlőoltást később megszokták ismételni és így nagyobb gyermekektől az iskolák igazgatósága újraoltási bizonyítványt is követel.

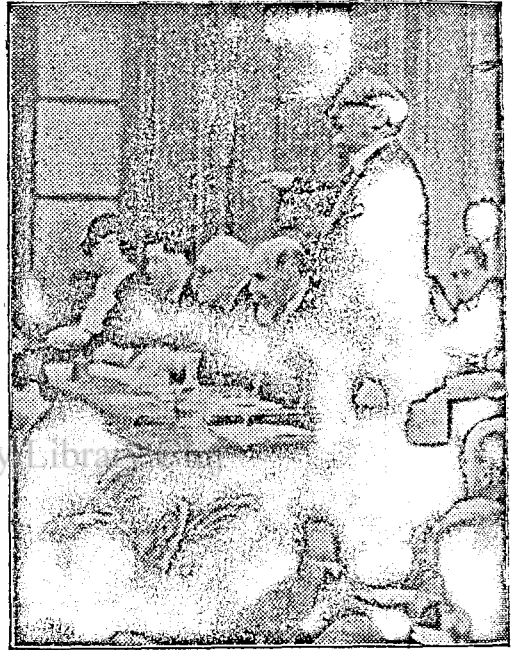
A tavaszi oltások, legtöbb helyen most vannak folyamatban. Felvonulnak az anyák gyermekeikkel és az orvos beoltja a gyermekeket a szelídített ragályanyaggal. A kis gyermek karján fejlődő hólyag tulajdonképpen azt jelenti, hogy a gyermek enyhe lefolyású himlő betegségen esett át és ellenállóvá lett a későbbi erős, esetleg veszedelmes fertőzéssel szemben. Ezért követni kell a hatóságok parancsát és a gyermekeket lelkiismeretesen be kell oltatni. Műveletlenségre vall, ha valaki az oltás ellen beszél vagy annak megfogamzását megakadályozza.

Jenner Edward

Megnőtt az ellentét a németek és franciák között.

Azt az ellentétet, amely a németeket és franciákat elválasztotta egymástól, a francia választások eredménye nagy mértékben fokozta. A kommunista képviselők száma jelentősen megnövekedett. Ennek okát elsősorban nem belső gazdasági nehézségekben kell keresni, hanem Franciaország külső politikájában. Franciaország, ugyanis szövetséget kötött az oroszokkal s így ajtót, kaput nyitott a kommunista izgatás számára. A választás-

Blum Léó.

sok eredményeképpen a francia kormány tagjai túlnyomó részben a szocialisták közül kerülnek ki, a kormányelnök Blum Léó zsidó származású szocialista vezér.

A francia politikai helyzetnek eme baloldali alakulása teljesen ellentétben áll a német helyzettel. A németek már azt is ellenségesen fogadták, hogy a franciák szövetséget kötöttek az orosz szovjettal. Most pedig a francia kormányzat összetétele is az oroszoknak kedvez. De bizonyosan Blum Léó személye is növeli a németek ellenérzését, mivel Németország tudvalevőleg ellenséges politikát folytat a zsidósággal szemben.

A németek különben nem ok nélkül bizalmatlankodnak a franciák és oroszok összefogásával szemben. A franciák érdekeit szlovén Csehszlovákiában az oroszok egymásután nyitják a repülőtereket s ezzel Németország biztonságát a legközelebbi szomszédságból veszélyeztetik.

Nem is vagytok simongáldi lányok...

Aki sokat jár és sokat utazik — sokat hall és sokat lát. Egyik székely községben hallottam ezt az éneket mostanában. Közben egy számadás összevisszaságát rendeztem tulfaradt idegekkel, a nyitott ablakon keresztül székely lányok ajkáról szűrődött be hozzám a nóta. Nem fajulhatott el nem fajult el még az a székely vér, mely nyelvében és dalában él. Sokáig szállott az ének hangja, hol szomoruan, hol vigan, hol sirva, hol kacagva.

Felvetődött bennem: lehet-e ez a nép halálra ítélve, kipusztulhat-e a föld színéről; hegyek, völgyek, lankák megtagadhatják-e szívmagukat? Ha multban dicsőség volt, a jelenben bűn lesz székelynek születni? Bűn lesz ősi nyelvünket, hitünket megőrizni, védeni, óvni, istápolni? Bűn lesz az ősi rögbe belekapaszkodni, azt verejtékes munkával munkálni? Becsülettel megadni ma is az Istennek, ami az Istené, s a császárnak ami a császáré? Egyháznak, országnak, fajnak, községnek egyaránt leróni a pénzt, s ha kell — a véráldozatot? El lehet-e felejteni azt a sok-sok nótát, mely parányi kunyhókban, szántóföldeken vont barázda mellett, havasok zugásában született és szállt és száll szájról szájra? Hát nem az anyatejjel szívja-e magába minden nemzetiségű gyermek az általános nótától kezdve dalait, énekeit, mondáit, nótáit? S bánatában, vagy keservében, örömeiben vagy jókedvében buggyanhat-e ki másképpen a szó ajkán dalba öntve, mint anyanyelvén?

S ablakomon a nóta száll...

Kíváncsi voltam az éneklő csoportra. Feljűk sétáltam. Az utcára ugró tornácban álltak a lányok tizen-tizenötön. Énekeltek. „Nem is vagytok simongáldi lányok...”

Ünnep volt. Ünnepi ruhában öltözöttek a lányok. Székely lányok.

És ekkor ért a fájó meglepetés.

Leeresztett haja — pántlikába fonva — gyöngy sem volt. Hanem felbodorítva — s szégyenlem is leírni — egyik-másiknak kisütögetve.

S a ruhájuk, Uram Isten, mind holtholtól vett holmi: Vékony, áttetsző lenge dolgok. A szoknyájuk sokféle raffineriával kicirkalozott, pántokkal és gombokkal ékesen, de

túldiszitett holmi. A harisnya testszin, da olyan gyér, hogy a rózsaszínű bőr átüt rajta. Félcipő — magas sarokkal.

Megdöbbsentem.

Ezek lennének a székely leányok? Hát ezek a leányok nem fonnak, nem szőnek? S ha igen, mit szőnek? S a szőtteményekből mik készülnek? Nem fehér ing, testhez simuló, derékszorító, formát mutató „lájbi”-mintás szöttes szoknya?

Leányok, székely leányok! Istennek ünnepeit megüljétek. De ünnepeljétek valóban. Az ünnep külsőtökön is meglássék. A ruházkodásban. A faji jelleg megtartásában. Székely viseletünkben. Székely mintánkban, székely formánkban. Templomaink disze, Istennek rózsakertje, a leánysereg. A székely leányok csokra. Légyen a külső is méltó Hozzatok.

Román testvéreink — nője, férfija — ünnepeiken legszebb ruhadarabjaikba öltözködnek, nemzeti viseletükbe, nemcsak a nép, hanem az urirenden levők is. Szász testvéreink leányai ünnepeiken szalagokkal pompázó nemzeti viseletükben indulnak templomaikba. És mi magyarok el tudnók felejteni, hanyagolni és dobni magunktól őseinktől örökölt ruhadarabjainkat, diszeinket? Van-e diszeesebb, színesebb, egyszerűségében is ékeesebb és értékesebb ruhadarabja a mi leányaink keze munkája alól kikerült székely szöttesnél? Tartósságában, színeinek összeállításában, finomságában, a ruháinak szabásában, diszítésében és mintájában, jellegzetességében székely nemzeti formánkkal mi sem állunk egy lépéssel sem hátrább azoktól, akik viseletükre, ünnepi ruházkodásaikra mindig büszkék.

Székely leányok, vissza tehát a székely viselethez, a saját magad fonta, szöttes szoknyához. Ez talál — a fehér székely harisnyához.

Mert bizony, bizony székely leányok, mig vissza nem tértek a szöttes szoknyához, mig szemetek a vett holmin repes, mig ünnepeken fel nem öltitek a mi ősi viseletünket, addig bizony nem is vagytok simongáldi, helyesebben igazi székely lányok.

Lőrinczi Dénes.

Külpolitika

Politikai botrány Angliában.

Még pedig anyagi természetű, amilyen már száznegyven éve nem volt a tiszta politikai erkölcsű Szigetországban. A dolog megértéséhez tudni kell, hogy az angol kormány költségvetési terveit a legnagyobb titokban tartják s azok csak a költségvetés beterjesztésekor, a pénzügyminiszter beszédével kerülnek nyilvánosságra. Ennek a nagy titoktartásnak igen fontos oka van. Az adóemelések ugyanis — a rendkívül fejlett angol gazdasági életben — szintén a biztosítási üzletek körébe vonhatók, olyan értelemben, hogy, mint nálunk elemi csapás ellen, Angliában az adóemelések ellen is lehet biztosítást kötni. Ha tehát nem őrzik meg a legteljesebb titoktartást a költségvetés tervezői, a biztosító társaságokat nagyon súlyos veszteségek érhetik. Az angol kormány az idejű költségvetéssel kapcsolatban — a hadikiadások fokozása miatt — a jövedelmi adóknak és a tea-vámjának felemelését vette tervbe s a költségvetés nyilvánosságra kerültekor kiderült, hogy éppen ezen a két területen kötöttek néhány hatalmas összegű biztosítási üzletet rövid idővel azelőtt. Ebből világosnak látszott, hogy megszegték a titoktartás becsületbeli köteletségét s ezért a parla-

ment birói vizsgálatot rendelt el a tényállás tisztázására. A vizsgálat megállapította, hogy a biztosítást olyan emberek követték, akik Thomas garmatügyi miniszterrel bizalmas viszonyban állottak. A közvélemény felháborodása olyan erős volt, hogy a miniszter — aki, mint kifutógyerek kezdte pályáját — kénytelen volt lemondani még a tényállás teljes tisztázása előtt. Ez is mutatja, hogy milyen erős erkölcsi alapon nyugszik Anglia belső politikai élete.

Enyhülés a külpolitikában.

Az angol-olasz ellentét kissé csökkent s Olaszországban remélik, hogy a Népszövetség feszült érdeklődéssel várt júniusi ülése a gazdasági megtorlások megszüntetését fogja kimondani. Enyhülésre mutat az is, hogy Anglia csökkentette Földközi-tengeri haderejének létszámát s ezzel kapcsolatban megindultak a tárgyalások Anglia, Franciaország és Olaszország között a Földközi-tengeri haderők arányának megállapítására s a három állam érdekeltségi körének rendezésére.

Ujabb izgalmat keltett azonban Olaszországban, hogy az angol kormány hadihajót bocsátott a négus rendelkezésére, hogy Angliába utazzék, pedig a négus mint magánember fog angol földön tartózkodni, onnan pedig Gensbe utazik, hogy angolországa ügyét személyesen védelmezze a Népszövetség ülésén.

Merénylet Ausztriában.

kormányból kivált Starheim-herceg felsőausztriai várt. télya ellen egy nemzeti szocialista csoport saját elhatározásából támadást intézett. Azonban fegyveres csendőrség vart őket s véres fejvel voltak kettelenek visszavonulni. A telen oktan merénylet érthet felháborodást kellett nem Ausztriában, hanem az egész világon.

A merényleket különben fogták.

A belga választások. A megkeresztült vitt választások a belgikus párt nagy megerősödését eredményezték, bár a jobboldali és baloldali pártok között van egy néhány szavazati különbség s ez a politikai élet zonytalanságát jelenti. Különösen jellemző a belga viszonyváltozására, hogy egy új katolikus párt, fasiszta programmal huszonegy képviselővel vett be a belga parlamentbe.

Hóman magyar miniszter Berlinben. Hóman Bálint magyar vallás- és közoktatásügyi miniszter nagy kísérettel Berlinbe utazott a magyar-német szellemi együttműködés továbbfejlesztésére. A minisztert fényes ünnepségekkel fogadták az elhangzott beszédek biztosságot tettek a két nemzet szoros szellemi kapcsolatáról, az — Hóman miniszter szerint — a magyar nemzet ezer éven át ápol, anélkül, hogy saját nemzeti jellegét elvesztette volna.

A berlini találkozón megállapodtak a diákesere fokozására is.

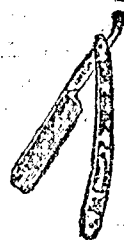
Lángban áll Palesztina. A szent föld angol kormány nem teljesítette az arabok azt a kívánságát, hogy a bevándorlók ez évi létszámát

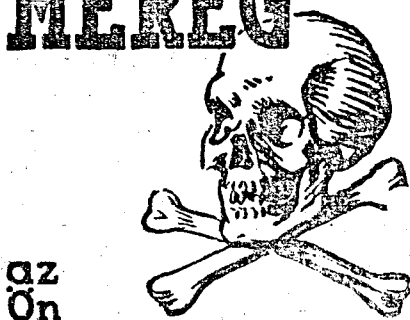

Kun Mátyás Fia Rt.

CLUJ, Calea Marechal Foch Nr. 2.

Négy nemzedék évszázados tapasztalatait egyesítve, modern technikai berendezéssel és dusan felszerelt raktárral állunk nagyra-becsült megrendelőink szolgálatára. Specialisták vagyunk: **acélárukban, látszerészetben, borolva készorlítésben, orvosi műszerek javításában.**

MÉREG**„kimért áru”**az
Ön

részére a...

rossz nyersanyagok
ból, mivel ez cipőt
épügytönkre teszi,
mint a vizeskrém.**Belpolitikai hírek**

Az elnémetesítő politika ellen beszélt Jósika János magyar képviselő. Közöltük lapunkban, hogy br. Jósika János, Salajmegyei képviselő, beszámoló beszédekét tart a megye több községében. A Carei-i beszámolón általános magyar érdekű dolgokról beszélt br. Jósika János. Rámutatott arra, hogy a kormány hibás iskola politikát folytat, mert a felekezeti iskolák útján erőszakos németesítési mozgalmat támogat. A magyar képviselő beszédében határozott hangon követelte, hogy a németesítő politik. szüntesék meg és nyissák meg újból a magyar felekezeti iskolákat. Jósika János az adóterhek egyenlőtlen elosztásának kérdésével is foglalkozott, majd a közigazgatási törvény rendelkezéseit bírálta.

Br. Jósika János beszéde után az Országos Központ ügyvezető alelnöke, dr. Inczedy-Joksmán Ödön szólalt föl. Beszédéből az alábbiakat közöljük:

— Magyar kulturánk bástyái az iskolák. Vonjuk el szánktól a falatot és áldozzuk fel iskolánkért. Ne legyen közöttünk csak egyforma testvér, legyünk büszkék arra, hogy magyarnak születünk s hogy magyarok maradtunk.

A lelkes képviselői beszámoló ülést Kölcsey Ferenc elnök zárószavai rekesztették be.

A magyarság sérelmei az Oradea-i tagozat gyűlésén. Az Országos Magyar Párt Oradea-i tagozata Sós István tagozati elnök vezetése mellett gyűlést tartott a Magyarház nagytermében. Sós István ismertette Tatarescu miniszterelnök Ploeszti-i beszédét és rámutatott arra, hogy a kisebbségi politikában egészen más az elmélet, mint a gyakorlat. Sós István hivatkozott a legutóbbi nyelvrendeletre, amely megtiltja, hogy a moziban magyarnyelvű feliratokat használjanak. Hivatkozott továbbá Jorga volt miniszterelnök cikksorozatára, megállapítva, hogy a román állam életére csak hasznos lehet a kisebbségi népek együttműködése. Sós Ist-

ván elnök kifejtette, hogy az időközi bizottságok rendszere sok bajt okoz, és ezért küzdeni kell ez ellen. Ezután *Hegedüs Nándor* emlékezett meg szép beszédben dr. gr. *Bethlen György* országos pártelnök jubileumáról. Kifejtette, hogy az egész magyarság egy hadsereggént áll elnöke mögött. *Monus Sándor* és dr. *Fehér Márton* beszédei után a gyűlés tagjai az elnökség élte- tése közben oszlottak szét.

Magyarpárti gyűlések a Bánátban. A Bánát öt községében a *Magyar Párt* megyei tagozatának kiküldöttjei lelkes tagozati gyűléseket tartottak. A bánáti tagozat képviselőjében a gyűlésen megjelentek dr. *Gyulay János* alelnök, *Koppány Rezső* és *Becsky István*, az elnöki tanács tagjai. Az ifjusági szakosztály részéről *Fráter Géza*, az ifjusági szakosztály elnöke vett részt. Gyűlések voltak *Recaș*, *Stanciova*, *Herniacova*, *Nadas* és *Janova* községekben. Figyelemre méltó beszédet mondott *Recaș* községben *Gyulay János*, a magyar kisebbség helyzetéről. Beszédében többek között a következőket mondotta:

— Ma, amikor a fajelméletek és tulzolt nemzetiségi harcok idején sokan azt hirdetik, hogy a levegőhöz és a naphoz, szóval az élethez csak egyes fajoknak és nemzeteknek van joguk, minden magyar embernek a

Magyar Pártban van a helye. Ezek az áramlatok ugyanis bennünket sujtanak legjobban és a mi életünket fenyegetik leginkább.

Maniu nem jelent meg a bánáti nagygyűlésen. A nemzeti parasztpárt *Timișoara*-n nagygyűlést tartott. A gyűlés előtt a nemzeti parasztpárt vezetősége hirdette, hogy a gyűlésen *Maniu Gyula* is meg fog jelenni és ezen a gyűlésen jelenti be, hogy újra megkezdi politikai tevékenységét. Ezzel a hírrel és magyarnyelvű felhívásokkal harmincezer embert gyűjtöttek össze a *Timișoara*-i népgyűlésre. A gyűlés közönsége követelte, hogy *Maniu Gyula* jelenjen meg és intézzen beszédet az egybegyűltekhez. *Maniu Gyula* azonban nem jelent meg, hanem ehelyett egy táviratot olvastak fel, amelyet *Maniu* intézett a gyűlés vezetőségéhez. A távirattal kapcsolatban *Mihalache* megemlékezett *Maniuról* és kérte a távolból, hogy álljon a harcosok élére.

Élőlények érkeztek a földre egy idegen égitestről. Ez a címe annak a rendkívül érdekes cikknek, amely *Tolnai Világlapja* új számában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan pompás cikket, riportot, nagyszerű folytatásos regényt és közel száz pompás képet közöl a népszerű képeslap.

HÍRTEK

Szigoruan büntetik az engedély nélküli rádiókat. A rádióhasználatát szabályozó új törvény nagyon szigorú. Előírja, hogy a rádió tulajdonosa a jövőben egy évre előre köteles a rádióhasználatának díját kifizetni. Amennyiben a kifizetés nem teljesítendő, a díjat szigoruan végrehajtják és 30 százalékos költség többlettel szedik be a tartozást. Az engedély nélküli rádiókat három évi fegyházbüntetéssel és 15—20 ezer lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtják. Az új rádió törvény nagy hatáskört biztosít a rádiótársaságnak. Megengedi azt, hogy a kihágások megállapítás céljából a rádió hivatalnok ügyészi engedély nélkül este 10 óráig házkutatást tarthassanak és személyi motozást végezhetnek.

Megünnepelték a pápa nyolcvan éves születése napját. XI. Pius pápa május 31-én ünnepelte születésének nyolcvanadik évfordulóját. Ez alkalomból a Vatikánban fényes ünnepségeket tartottak. A világminden részéből nagy zarándokcsapatok érkeztek a pápa születése napjára.

Június 30-án választanak püspököt a reformátusok. A *Maniu* és *Sándor* lemondásával megürült református püspöki melloság betöltésére az egyházkerület vezetősége az intézkövéseket megtette. A püspökválasztó gyűlés június 30-án lesz. A jelek szerint *Vásárhelyi János* eddigi püspök helyére egyhangulag, ellenjelölt nélkül fogja az egyházkerület közgyűlése püspökké választani.

**JÓ SAJTOT CSAK JÓ TEJOLTÓVAL
LEHET KÉSZITENI.**

A „SCHWEIZI TEJOLTÓ”

nem romlandó, megbízható. — Vigyázzunk a névrel
Gyártja **EGGER & Co. R.T. Vegyészeti gyár CLUJ.**

Ugyanott kapható a „Sajt-készítés Kézikönyve”
15 lei előzetes beküldése ellenében.

Szenzációs találmány! A Braşov-i „Schmoll paszta” cipőkrémgyár egy új cipőtisztítási receptet talált fel. Az ezen recept után tisztított cipők lakkhoz hasonlóan fénylenek és élettartamuk a nyert rugékonyság folytán megkétszereződik. Rovatunk rendelkezése folytán ezuttal hívjuk fel olvasóink szíves figyelmét a „Schmoll”-gyár által forgalomba hozott és ezen új tisztítási eljárásra vonatkozó röpcédulákra.

Gyermekek rémes szerencsétlensége. A Morvaországban levő Rakvice község elemi iskolájának tanulói kirándulást rendeztek. Miközben egy kompon keltek át, szerencsétlenség történt. A kompon a folyó közepén felborult és a gyermekek a vízhez estek. A megáradt folyóban 31 gyermek, 2 tanító és egy kocsis fulladtak meg.

Ujabb rendeletet boesátott ki az iskolaügyi miniszter. Anghelescu, iskolaügyi miniszter újabb rendeletet boesátott ki

A rendeletben utasítja az állami tanítókat, hogy minden tanító vegyen egy-egy községet gondjába és fejtsenek ki tervszerű munkát a románosi terén. Az iskolaügyi miniszter rendeletét megküldte a helyi ügyminiszternek és a közigazgatósági hatóságoknak.

Hamis pénzverdét találtak Savadisa-n. A Cluj közelében levő Savadisa községben letartóztatták Tóth Lajost, aki hamis 10 és 20 lejeseket készített.

Elütött a gyorsvonat három embert. Ploesti mellett a Galati gyorsvonat elgázolta Dumitrescu Alexandru Ploesti-i lakost, feleségét és unokáját. Mindhárman azonnal meghaltak.

Diciosánmartinban volt Fiedler püspök. Fiedler István Satumare-i püspök bérma útja alkalmával meglátogatta a Diciosánmartin-i római katolikus híveket. A püspököt nagy ünnepepéggel és szeretettel fogadta Diciosánmartin magyarsága.

Halálos villámesapás. Almaşul-Mare község fölött nagy zivatar vonult át. A villám becsapott Marosán György gazdálkodó házába. Az ebédnél ülő család tagjai közül Marosán Györgyöt agyonsujtotta, feleségét és kis gyereket súlyosan megsebesítette a villám. A Mureş-megyei Săbed községben Szilágyi József kocsist, amint hazafelé tartott a szekerekkel, agyonsujtotta a villám. A szekéren ülő asszony súlyosan megsebesült.

Felborult egy autó Copşa-Mica mellett. Copşa-Mica és Prostea községek között egy teher gépkocsi felborult. A gépkocsi tizenöt utasa a kocsialá került. A vásárra igyekvő

kereskedők közül egy Ştefan nevű azonnal meghalt és több kereskedőt súlyos állapotban szállítottak kórházba. Megállapították, hogy a szerencsétlenséget az okozta, hogy a söfför elaludt a kormány mellett.

Elboesátottak négyszáz bányász. A Salaj-megyei Lupou község szénbányájában eddig hatszáz munkás dolgozott. Alami intézkedés következtében hatszáz családos bányász közül négyszázat elboesátottak. Az elboesátott bányászok a legnagyobb nyomoruság előtt állanak.

A nevetés iskolája. A nevetésről és a nevetés iskolájáról pompás képekkel illusztrált cikket közöl a *Déliabáb* új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Remek képes rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, színházi beszámolókat, pletykákat, érdekes filmrovatot, novellákat, verseket és több mint száz képet talál az olvasó a kitünő színházi képeslapban.

**Aranyat ér
a lucerna s lóhere,
ha a kártevő lerágja,
arany vész el vele!**

**Arzola-pép a baj
ellenszere.**

Felvilágosítás nyerhető lapunknál. — Anyag rendelhető minden jobb üzletben, vagy lapunk által szívesen közölt CHINOIN-lerakatnál.

Evvégi jutalomkönyvek.

Olvasóink figyelmét hangsúlyozottan fölhivjuk a Minerva Műintézet ez évi

jutalomkönyv-akciójára,

melynek célja az, hogy a tanulók kezébe a tanév végén minél több megfelelő jó magyar könyvet lehessen adni. Mert a magyar ifjuság nevelése, művelése magyarságunk létérdeke, ettől függvén magyarságunk jövője, magyar nyelvünknek megőrzése.

A Minerva Műintézet ez akcióval kapcsolatban még külön is igen nagy kedvezményt ad, amennyiben minden, a Minerva kiadványaiból történő rendeléshez még ugyanannyi értékű, ha más kiadási könyveket rendelnek, akkor még félannyi értékű könyvet ad

teljesen ingyen, mint amilyen összegű volt a rendelés.

Az erre vonatkozó tájékoztatók már szét vannak küldve az összes magyar egyházaknak és iskoláknak, egyébként részletes felvilágosítással készséggel szolgál a

Minerva Műintézet
Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Határmenti telepések elégedetlenségének. A Satumare-megyei Baba-Novac község telepesei a legelő használatának ügyéből kifolyólag a község régi lakóival ellenséges viszonyba kerültek. A helyzet annyira kiéleződött, hogy a telepések erőszakkal elhajtották a legelőről a régi lakosság állatait és a magukét csapták ki a legelőre. A telepések fenyegető magatartása miatt a főszołgahíró halván csendőrrrel szállt ki a faluba. A lázadók vezérét, Urs Joant több fársával együtt

letartóztatta és a Satumare-ügyészségre kísértette. A csendőrség megszállta a községet. A vezetők ellen lázadás címen indítanak eljárást.

Szigoru adóbehajtás kezdődik. A pénzügyigazgatóság bejelentése alapján megállapították a pénzügyminisztériumban, hogy az adófizetők egy része minden lehető módot felhasznál arra, hogy adóját ne fizesse be rendes időben, mert az elkésett adósok nagyon sok kedvezményt élveznek, így például bonban fizethetik tartozásukat és engedményeket kapnak. Erre való tekintettel a pénzügyminiszter elrendelte, hogy minden eszközzel be kell hajtani az adóhátrálékokat.

Borzalmasan összemareangolt a veszett kutya egy kisleányt. Carei-ben nagyon elszaporodtak a veszett kutyák. Todorán György, Carei-i lakós farkaskutyája megveszett és Todorán kisleányát megtámadta. A veszett kutya kiharapta a szerencsétlen kisleány alsó ajakát két fogával és foghúsával együtt. Ugyancsak Carei-ben Draskovics Andrásné marta meg egy másik veszett kutya.

Megint jelentkezik a kiütéses tifusz betegség. A kiütéses tifusz betegség az ország legtöbb helyén megszűnt. Valea lui Mihai, Bihor-megyei községen azonban újabb megbetegedés történt. Egy határőr katona kapta meg a súlyos betegséget. Az Oradea-i kórházba szállították gyógykezelés végett.

Emlékmű hősi halottaknak. Az Urziceni-i római katolikus egyház a világháboruban elesett hősi halottak emlékére kőoszlopot emeltetett. A szép emlékművet ünnepélyes keretek között, a hősök napján lelelték le,

HELYREIGAZÍTÁS. A Magyar Nép 21-ik számában „Nem volt hideg, mégis begyött” című kezdetű székelykólasorainál a 3-ik sor 2-ik és a 2-ik sor 3-iknak veendő és aláírt szöveg, (s a többi rész is) aszerint énekelendő.

Ne fussunk kezünkben kessel! A Severin-megyei Sudria községben Juraton György zenkét éves pásztorfiu társával együtt állatokat őrzött a mezőn. Miközben társával falatozott, az állatok elszeltek. Juraton a kését kezébe nem tette le és futva az állatösszeterelésére sietett. Megbotlott és olyan szerencsétlenséget szenvedett, hogy a kés szívébe fúródott. Azonnal meghalt.

Halálos gyermekszerelességek. Miclea Vasile Copnoci földműves két és fél éves fia magára rántotta tüzhelyről a forró tejet. A gyermek olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy sérülése következtében meghalt. Priștea Pál Mujden-i földműves két és fél éves kisleányát ecetszeszt ivatott meg. Megijedt édesanyja, hogy gitsen rájta, petroléumot öntött a kis gyermek szájába. Ettől a szerencsétlen gyermek még tegebb lett. Nagy szenvedés után meghalt.

Ismeri Ön a Togal-t? A Togal tabletták azonnal ható szerkesztésénél és utóhatásának szabánál (isiász), valamint fejfájásánál. E szerkesztés szerencsés összetételénél fogva azon kitünő eredmények alátaloznak, melyet a Togal-lal kiválóan sok, számos klinika és kórházban husz év leforgása alatt tapasztaltak, általános elismerésre méltó. A Togal a beteg anyagcseréjét mérsékelten távolítja el a szervezetből és nagy mértékben erősíti a szervezet hatását is. — Megyógyoszerterában kapható.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Fordítsunk nagy gondot a gyümölcsfák utótrágyázására!

Többször foglalkoztunk lapunkban a szárazság által okozott károk kérdéseivel. Jeleztük, hogy az időjárás-kutatató intézetek véleménye szerint a nyár folyamán szárazság fenyegeti a növényzetet. Az utóbbi évek szárazsága ugyanis összegeződött és a mi éghajlatunk alatt a talaj nedvesség hiányát egy-két esztendő bővebb esőzése nem tudja kipótolni, hanem öt-hat esztendő kell ahhoz, hogy a talajban keletkezett vízhiány megszűnjön. Ezt a figyelmes gazda megállapíthatja abból, hogy a kutak, patakok és tavak vizállásában öt-hat esztendő, néha pedig tíz-tizenkét esztendő ingadozás tapasztalható. A mezőgazdák-nak már sok tanácsal szolgáltunk, hogy a szárazság által okozott bajokat hogyan kell kiküszöbölni. Ez alkalommal a gyümölcs-termelőkhöz szólunk.

A gyümölcstermelők már eddig is megállapították, hogy a bőséges virágzás után fák nagyon rosszul kötöttek. A rossz termékenyülésnek csak részben volt az oka az esős időjárás, sok helyen pedig a fagy, mert bizonyos, hogy a legnagyobb része ebben a szárazságnak van. A gyümölcsösben tehát különös gonddal kell végrehajtani azokat a munkákat, amelyek a talajnedvesség szaporítására és megőrzésére szolgálnak. Gyümölcsösben ez a munka könnyen végrehajtható, mert nincs szó olyan nagykiterjedésű terület műveléséről, mint a mezőgazdálkodásban.

Minden gyümölcstermelő öntözze fáit! Különösen rászorulnak az öntözésre a sok termés-sel megáldott fák és a fiatal csemeték. Ne csak az ősszel vagy tavasszal ültetett csemetéket részesítsük gondozásban, hanem a két és három évvel ezelőtt ültetett fiatal csemetéket is öntözzük hetenként legalább egyszer. A csemeték, ha még most nem is mutatják a szárazság által okozott jeleket, a nyár közepére kiszáradhatnak, ha nem részesülnek kellő öntözésben. A gyümölcstermő fák elrugják gyümölcsüket, ha nem kapnak elegendő vizet.

Az öntözés kérdéséhez kapcsolódik a fák fokozottabb mértékű táplálása. Száraz időjárás esetén ugyanis a fa kevesebb nedvességet és így kevesebb tápanyagot szív fel gyökérzetével. Már pedig, ha nincs a fának tápanyaga, nem tudja gyümölcsét megérlelni. Más okból is különös gondot kell fordítani a fák táplálására száraz időjárás esetén. A jövő évi termőrügyek kifejlődését csak úgy biztosíthatjuk, ha a fát megfelelő táplálékkal látjuk el. Feltétlenül ugynevezett *utótrágyázásban* kell részesíteni a fákat. Ez legjobban higitott trágyalével, esetleg kádakban feloldott jó érett trágyával történhetik és jól egybekapcsolható az öntözéssel. Akinek módjában áll, alkalmazza a szuperfoszfát műtrágyát, ezt is vízben feloldva.

Elmondottuk eddig, hogy az öntözés és az utótrágyázás azok a közvetlen módok, amelyeknek segítségével a szárazság által okozott bajokat a gyümölcsösben csökkenthetjük. Ezek mellett a harmadik mód közvetett uton szolgálja a baj kiküszöbölését. Fordítsunk nagy gondot a talajmunkákra. A fák tányérjának állandó kapálása, ha pedig a gyümölcsös talaja művelés alatt áll, az egész talaj állandó kapálásával igyekezzünk arról gondoskodni, hogy a talajban levő nedvesség megmaradjon és a gyümölcsfák által felhasználhatóvá váljon.

Tartsák be ezeket a szabályokat gyümölcstermelő gazdáink, mert nemcsak az idényi termést mentik meg ezáltal, hanem biztosítják a jövő évi termést is.

Togal

gyorsan és biztosan hat

RHEUMA / KÖSZVÉNY

ISIÁSZ, GRIPPA, IDEG- ÉS FEJFÁJÁS

és minden más hűléses megbetegedésnél

Idült esetekben is meglepő eredmények!

A Togal kiküszöböli a szervezetből

a káros bomlási termékeket.

Csináljon egy komoly Togal-kurát.

Gyógyszertárakban és Drogeriákban.

A vértetű legbiztosabb irtószere.

Miután az-éddig ismert és ajánlott összes vértetű irtószereket és eljárásokat nemcsak drágaságuk, hanem eredményük bizonytalan volta miatt sem tartottam megfelelőnek, magam is kísérletezni kezdtem. Így jöttem rá, hogy a közönséges terpentint, mely minden vegyeskereskedésben beszerezhető, az eddig ismert irtószerek között nemcsak a legbiztosabb, hanem a legoleosóbb és alkalmazásában is legegyszerűbb irtószere a vértetűnek.

Azért a legbiztosabb a terpentint, mert az összes olajok a petroléummal együtt csak úgy hatnak valamennyire, ha a fehér, vattaszerű vértetű fészkeket velük erősen ledörzsöljük, tehát dörzsölés által pusztítjuk el a vértetűt — már amelyikhez hozzáférünk, — de a fakéreg vékony repedéseiben mindig marad élő vértetű és nagy munkánk dacára, ismét kiujulnak fáinkon a fehér foltok. Mert tudnunk kell, hogy az a fehér, vattaszerű vértetű fészkek olyan viasszos, zsíros szerű, hogy minden rá locsolt vagy permetezett szer lecsurog róla és alig árt neki valamit. A terpentint az egyedüli, melyet úgy magába szív a vértetű fészkek, mint a jó itató papír a tintát.

Ezért elég, ha egy lapos kis ecsettel, mely a sebhelyekbe és kéregrepedésekbe is befér, könnyedén bemázoljuk a látható fészket, mely aztán fenéig magába szívja a terpentint, úgy, hogy egyetlen élő vértetű sem marad benne.

Azért is a legoleosóbb irtószere a vértetűnek a terpentint, mert az összes ajánlott kárbóniumszerű vegyszereket csak

levélhullás után lehet alkalmazni, — amikor a vértetű már láthatatlan — és ilyenkor minden nagyobb gyümölcsösben az összes almafákat (akár van rajta vértetű, akár nincs), ezzel a tiztől husz százalékos oldattal annyira be kell permetezni, hogy teljesen vizes legyen minden részük. Ehhez pedig — a fa nagysága szerint 10—20 liter permetező anyag kell egy fához. Ha felemlítjük az egyes fészkeknek a kikaparását és almolásával vagy főzött kátránnyal való bemázolását is, akkor is bátran elmondhatjuk, hogy jóval több leibe kerülnek ezek a bizonytalan védekezési módok, mint ahány baniba kerül a terpentinnel való biztos irtás... Mert 1—2 deci terpentinnel 10 fáról is ki lehet irtani a vértetűt és egy 12—14 éves gyermek naponta 30—50 fán is beecsetelheti a vértetű fészkeket és levághatja ecsetelés előtt a vértetves vízajtásokat, melyeket a legcélszerűbb elégetni.

Az teszi a dolgot egyszerűvé és olcsóvá, hogy nem kell hozzá csak egy kis lapos ecset, meg pár leire terpentint. Aztán meg, hogy egész nyáron — késő őszig irthatjuk a vértetűt, amikor a fészkek láthatók.

Ezzel az irtási móddal minden kiscgazda éppen úgy megmentheti 3—4 almafáját a vértetűtől, mint az a nagybirtokos, akinek több ezer almafája van.

L. K.

Háztartási és kertészeti tanfolyam Clujon. Az Unitárius Nőszövetség az Gazdasági Egylettel karöltve folyó évi június hó 1-től július hó 1-ig háztartási és kertészeti tanfolyamot rendez. A tanfolyam felöleli a tudományos elemzés és főzés minden ágazatát, megtanulják és a gyakor-

lati órákon gyakorolják a gyümölcs eltevését és egyéb gazdasági termékek feldolgozását. Kertészeti órákon pedig a házi kert előszttását és kezelését sajátítják el. Jelentkezhetnek a tanfolyamra a fiatalok és a fiatalok életét betöltött nők. Részvételi díj az egész tanfolyam tartására 300 lei. Bővebb felvilágosítással szolgál az Unitárius Nőszövetség, Cluj, Marec Foch 10. sz. alatt levő irodájában.

Új kaptár típusok a méhészek számára. Az Erdélyi Méhész Egyesület két új modern kaptár típust állapított meg az erdélyi méhészek számára az eddigi nehezen és csak hátulról kezelhető országméretű kaptárakkal szemben. Az új, felülről is könnyen kezelhető modern kaptárak az Erdélyi Méhész Egyesület nevezett műhely rajzát elkészítette. A nagyságát az egyesület. Az egyik az Erdélyi Kis Kaptár 32 x 32 cm. mérettel, a másik az Erdélyi Nagy Kaptár 42 x 27 cm. mérettel. Ezeket minden méhészpontosan fel van tüntetve, úgy, hogy bárki könnyen elkészítheti a házilag is a kaptárt. A kaptár helyrajz megrendelhető az Erdélyi Méhész Egyesület irodájában, kárá hivatalánál darabonként 50—50 lei előzetes beutalvány ellenében Cluj, Andrei Muresan-u. 10.

Szorgalmasan permetezze gyümölcsfáinkat kártevők ellen. Most van az ideje a gyümölcsöt és lombot pusztító kártevők irtásának, amikor a gyümölcs is fejlődőben van. A kártevők állati (rovaros) és növényi (gombák) eredetűek. Az állati kártevők két csoportra oszthatók: a rágó és szívó kártevők. Rágók a hernyók, bogarak stb., szívók a tetvek. A kártevők ellen arzén tartalmú permetezéssel permetezünk.

Lucerna és lóhere permetezés.

A lucernabogár és böde mindenféle gyakori nálunk. Kártételük igen nagy, különösen kaszálás után. A lekaszált lucerna sokszor nem tud újra zöldülni csak hetek múlva, mert a kártevők kíméletlenül lerágják frissen hajtott leveleit. Szárazság idején a lucerna amugy is sokat szenved, hátha még a bogarak is elpusztítják levélzetét. Sokszor egy egész kaszálás elvész a kártétel miatt, ami számokban kifejezve 10—12 q. szénát jelent.

De a lucerna magkötésére is nagy kihatása van a két kártevőnek, mert az természetes, hogy ha csak színylődvé indulhat a bogár lárvája miatt a lucerna sarjadzásnak, úgy ennek a magkötés idejében is nagyon súlyos következményei lesznek.

Csak közepes bogárjárásos évben 40—60 kg. lucernamag veszhet el így holdanként a bogár lárváinak kártétele miatt.

Ugyanilyen veszedelmes a lóhere gombostüfejnagyságu apion bogara is, mely a here levélzetét szításterüen átlukasztja. A legfőbb kártétel azonban abban áll, hogy a bogár nősténye petéit a here virágaiba rakja s a kikelt kis kukacok a virágnak azt a részét fogyasztják el, amiből a heremag fejlődött volna. Egy-egy fejben olykor 10—15 kukac is élhet, sőt fejlődése alatt egy-egy kukac több magot is tönkretelhet.

Innen van azután az, hogy holdanként 150, sőt 200 kg. heremag is a bogár lárváinak áldozatául esik.

A védekezés mindkét takarmánynövény kártevője ellen permetezéssel történik. ¼—1 kg. Arzola pépet használunk minden 100 liter vízre és ezt szőlő, vagy más permetezőgéppel a táblákra ködszerűen kipermetezzük.

Az egyébként egyszerű munkának fontos előírásai vannak, amelyekre nézve olvasóink lapunk szerkesztőségétől bármikor pontos felvilágosítást nyerhetnek.

Aki a sürgősségre való tekintettel mielőbb hozzánk fordul, közölje velünk, hogy hány holdon van lucernája, vagy lóheréje és hogy eddig milyen mértékben tapasztalta az itt elmondott kártételeket?

Lapunk előfizetői az idén is 75% gazdaengedménnyel fogják a védőszert megkapni, ha azért kellő időben jelentkeznek.

Falufejlesztési tanfolyam Rimeteán. Az

Gazdasági Egyesület az unitárius Nőszövetséggel és az Erdélyrészi Méhészeti Egyesülettel karöltve Rimetea községben a Székelykő aljában falufejlesztési tanfolyamot rendezett. A tanfolyam megnyitására az EGE. és EME. részéről kamarási Szász Ferenc alelnök és Török Bálint igazgató és Seyfried Ferenc s. titkár, az unitárius Nőszövetség részéről pedig dr. Mikó Lőrincné, dr. Hintz Györgyné és Lőrinczy Zoltánné vettek részt. A tanfolyamon dr. Küttel Lajos körorvos az egy évben alóli falusi gyermekek gondozásáról tartott előadás sorozatot, a falvakban tartott rendelő órákon gyakorlatilag is bemutattva a szükséges tudnivalókat. Méhészeti és tejgazdasági tanfolyam is volt. — A tej és méz egyike azoknak a tápláléknak, amelyek az embert születésétől a haláláig — betegség esetén is — elkísérik. Nagy táperejüknel és falun könnyen való megszerzésüknel fogva nélkülözhetetlenek minden házban a tej és méz. A tejgazdasági előadásokat Gál Gyula tejszövetkezeti igazgató, a méhészeti előadásokat pedig Stief Ottó, az EME. alelnöke tartotta. A tanfolyamon távolabbi vidékekről is több hallgató vett részt.

Női gazdasági és háztartási tanfolyam az Unitárius Gazdasági iskolában.

Az I. G. Duca-i Unitárius Téli Gazdasági Iskola ez évben is megrendezi szokásos nyári gazdasági és háztartási tanfolyamát nők részére. A tanfolyam tartama 5 hét, megnyitása folyó év július 26-án, be zárása folyó év augusztus hó 30-án lesz.

A tanfolyamra az iskola szabályai szerint olyan 16 évet töltött nők vehetők fel, akik a magyar nyelvet szóban és írásban jól bírják. Az 5 hét tartal-

mára 750 lei fizetendő bentlakási és ételmezési díj címen. Tandíj vagy egyéb más költség nincsen.

Bármely irányu felvilágosítással szívesen szolgál az Unitárius Téli Gazdasági Iskola Igazgatósága (I. G. Duca-Cristur, jud. Odorheiu), ahová a felvételi kérések is beadandók folyó év július 10-ig. A kérések szabályszerűen bélyegezendők. Az iskola igazgatósága.

Vásárolják a patkány-bőrt.

A besszarábai Réni városban kisebb gyár foglalkozik patkány-bőrök feldolgozásával. A gyár a kereskedelemügyi minisztériumhoz kérést adott be, hogy engedélyezze a patkánybőr kivitelét. A patkánybőrökből a külföldi, különösen németországi szücsök nemes prémutánzatokat készítenek.

Megélnékül a Bánátban a gabona-forgalom.

A hetek óta tartó élettelenység után a bánáti gabonapiac megélnékült. A kereskedők nagyobb tételben vásárolják a gabonát. A piaci árak a következők.

Buza 340—350, kukorica 270, zab 320, takarmányárpa 290, korpa 260, tőkmag 680, muharmag 450, lucernaszéna liszt 240, repce 490 lej mázsánként.

Terményárak Satumare-n.

Buza 340—350, rozs 260—270, árpa 310—320, kukorica 280—290, napraforgó 500 lej mázsánként.

Piaci árak Reghin-ben.

Buza 350, kukorica 240, zab 270 lej mázsánként.

Szövetkezeti

Szövetkezeti ünnep Tamaseuban.

Nápus hó 17-én ünnepelte a Tamaseu-i Hitelszövetkezet fennállásának 30 éves évfordulóját. Az ünnepély istentisztelettel kezdődött, melyen Kovács Sándor ref. lelkész, a szövetkezet elnöke gyönyörű szavakkal méltatta a szövetkezeti gondolat keresztény tartalmát és jelentőségét a falu életében. Istentisztelet után az iskola nagytermében díszközgyűlésre gyűltek össze a szövetkezet tagjai és az ünnepély vendégei. Kovács Sándor ref. lelkész sokat mondó számadatokban mutatta be a szövetkezet 30 éves működését és felsorolta azt a rengeteg sok jótéteményt és segítséget, amelyet a szövetkezet 30 év alatt nyújtott a falu népének, — ellenállva minden gazdasági és pénz-

ügyi válságnak. Utána a központi kiküldöttek — Vargha László központi igazgatósági tag, dr. Borbély Lajos, a Bihar megyei szövetkezetek ügyésze és Petrovay Tibor központi cégvezető üdvözölték a szövetkezetet és hívták fel a tagokat a szövetkezet további támogatására. A testvérszövetkezetek üdvözlése után az ünnepélyen résztvevők közeledre gyűltek össze, ahol számos pohárköszöntő hangzott el. Az öntudatos tagok egymás után tettek fogadalmat, hogy a hitelszövetkezet ügyét el nem hagyják, hanem annak további felvirágoztatásáért mindent elkövetnek és azt meg erősítve adják át a jövő nemzedéknek.

Szövetkezeti élet Turdán.

A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége az utóbbi időben egyes vidékek szövetkezeti vezetőit találkozóra gyűjti össze, hogy azon a vidék időszerű szövetkezeti kérdéseit és feladatait megvitassák. Május 26-án a turdamegyei szövetkezetek tartották meg értekezletüket, melyen a hitelszövetkezeti központ részéről Petrovay Tibor, Vita Sándor, Muzsnay László és Dr. Oberding József jelentek meg, míg a vidéki szövetkezetek mintegy 50 kiküldötttel képviseltették magukat. Az értekezletet Dr. Bocsaányi András, az AVE szövetkezet elnöke nyitotta meg, majd Petrovay Tibor tartott előadást a hitelszövetkezeti élet jövőjéről. Megemlítette, hogy a hitelszövetkezetek nagyobb része a konverziós válságot szerencsésen megszüntette és ezért eljött az ideje az új építésnek. Különösen hangsúlyozta, hogy minden körülmények között tekintettel kell lenni a szövetkezeti élet erkölcsi oldalára, majd azokra a tennivalókra hívta fel a figyelmet, amelyekkel a hitelet ismét megindítható. „Takarékosságra, józanságra, előrelátásra, megfontolásra kell nevelni népiünket — mondotta — és erre a nevelőmunkára elsősorban a szövetkezetek hivatottak.“

Ezután Vita Sándor a mezőgazdasági érteke-

sítés szövetkezeti uton való megszervezésére mutatott rá. Elismerte, hogy a szövetkezeti érdekesítésnek sok előfeltétele van — így tőke, szakértelem, piacok biztosítása, bizalom felébresztése — s így máról holnapra nagy eredményekre nem számíthatunk az előkészítő munkát azonban már most meg kell kezdenünk.

Fikker János unitárius lelkész érdekes előadásában ismertette a vidék gazdasági kérdéseit és rámutatott azokra az eredményekre, amelyeket az AVE szövetkezet tavalyi lóhermag értékesítő mozgalmával elért. A szövetkezet 300 mázsa lóhermagot vett át tagjaitól és ezért 1 millió felelősséget fizetett ki nekik.

Végül Dr. Gogomán Gábor ügyvéd a szövetkezetek nevelői, népnevelői feladatait ismertette hatásos előadásában, kiemelve azt, hogy a szövetkezeti mozgalom már megindulásakor a gazdasági célokon túlmenően erkölcsi és kulturális célokat is tűzött ki maga elé.

Az előadásokhoz báró Jósika Gábor, Beteg Gábor, Tankó Károly, Péter Ferenc, Pataki András, Árkosi Tamás és mások szóltak hozzá, végül elhatározták, hogy a szövetkezeti értekezletet őszire ismét összehívják.

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézele a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar köteleesség biztosítását ide átadja

Művelődési mozgalmak.

ANYÁK NAPJA BRAILAN. Mindenütt szép és megható az Anyák napja, éppen azért, mert az anyaság kezd kimenni divatból és fogy az anyák száma, de a brailai magyarság is megható ünnepet rendezett május 9-ikén. Meghatóvá és mélyé az idegen-ség, az otthoniaktól való nagy távolság tette ezt a napot. Az ünnepély két részből állt: a dél-előtti istentiszteletből és az estélyből. Az ígéhirdetés keretében az anyák felelősségéről esett szó, akiknek a távolban még nagyobb gonddal kell nevelniök gyermekeiket. Új nemzedéket nevelni, amely nem a gyilkolásban, hanem a felebaráti szeretet által teremtetett békés életben találja meg slete értelmét. Ezt a Szentlélek semmiféle szerven keresztül nem valósíthatja meg. — Erre csak egy szerv van: a gyermekét önfeláldozó módon szerető, mindent hívó, mindent remélő. és mindent eltűrő anyai szív. Az anya a legbiztosabb pedagógus, ha komolyan veszi hivatását. Ostorozott és bűnhődő nemzet anyáiképpen bemutattattak az ó-szövetség és a keresztyénség minta-anyái. A munkában apostolság is van, a Mester mindenre megtanít. Az imádságban minden anyára Isten áldását kértük.

Az estélyt a vasárnapi iskolás gyermekek és az ifjúság rendezte. Hála-est volt, ahol minden szereplő az anyjának adott énekben, szavalatában, egy-egy leher szál virágot. Láztól piruló gyermekkorús zendült föl: Munkára fel, munkára fel! Gohn Piroška átérzéssel szavaltta el Ady: Sirasson meg engem című költeményét. Orz Illésné nőtestvérünk előadásában kiemelte, egy fia börtöncellája előtt a világot átkozó anya példájával, hogy az anyai szeretet minden bűnt és kísértést megelőző kell, hogy legyen. „Nem a világ az oka annak, ha egy gyermek a börtönbe kerül, hanem az az anya, aki nem nevelte gyermekét Istenfélelemben és imádságos életben” — mondta az előadó. Kocsis Gyuláné, Petőfi: Jövendőlés című versét szavaltta el. Pál Zoltánnó

Lám Béla: Anyák című elbeszélését olvasta föl. Adorjáni Juliska, Petőfi: Füstbe ment terv, Pál Árpád Bán Aladár: Az-első imádság, Gázsó Viktória Szaboleska-verseket, Stirb Magda, Petrilla Olga gyermekverseket mondtak anyák üdvözlésére, végül Stirb Rózsika elmondta a Miatyánkat.

Az ünnepély résztvevőinek a száma 99, akik között sokan voltak örvendező anyák és gyermekek. Voltak azonban olyanok is, akiknek az anyja, vagy a gyermeke Ardealul-ban van, ezeknek a felelevenedő emlékek könnyet csaltak a szemükbe. Voltak anyák, akiknek az életébe sohasse kacagott és sirt bele a gyermek, akik csak a más gyermekének örvendenek. Volt egy Salaji itt szolgáló magyar katona-fiu, aki nem régen, nagypénteken kísérté ki édesanyját a sirba...

Az anyák napján azonban mindenki erőt merített. Az örvendezők öröme mélyült, a sírók fájdalma könnyült s azzal a győzelmes lélekkel oszlott szét a közönség, amely ígéret volt arra, hogy a bűn elleni harcban a regáti magyar anyák megállják a helyüket s a magyar gyermekek szófogadóbbak, hivebbek lesznek, mint eddig.

Braila, 1936 május 15.

Hegyi Mózes, lelkész.

„A JÓ TANÍTÓ MEGBECSÜLÉSE.” Lélekemelő ünnepség zajlott le f. évi május hó 10-én a Cluj megyei Chidea községben. A község apraja, nagyja felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül hódolt néhai Gaál Sándor volt tanító emlékének. Gaál Sándor és neje 33 évig voltak Chidea község tanítói. Lelkiismeretes, odaadó munkájuk áldásos hatása ma is meglátszik a község becsületos, tisztalelkű és munkás lakosain. Gaál Sándor 1907-ben hunyt el, de emléke ma is élénken él volt tanítványai lelkében. Az immár 29 éve elhunyt tanítójuk sirja az unitárius templom-kertben van. A község lakói, főleg tanítványai, nem nézheték, hogy a sirt körülvevő kerítést az idő lassanként lerombolja. Ambrus Árpád és Láposi András kezdeményezésére

— részint közadakozásból, részint műkedvelői előadások jövedelméből, melynek rendezésében Biró Árpádné fejtett ki nagy tevékenységet — gyönyörű vasrács-kerítéssel vették körül volt tanítójuk sirját. Szép ünnepség keretében avatták fel azt május 10-én. A sir mellett az alkalmi istentiszteletet: Boncziday Dezső ref. lelkész végezte lélekemelő imájával s lendületes beszéde mély hatást keltett. Majd a dalárda működött közre, amelyet szintén Boncziday tiszteletes vezetett. Szépen és hatásosan szavalt Biró Samu. Majd Fülöp Elemér unitárius lelkész gyönyörű lelkes szavakban emlékezett meg néhai Gaál Sándor munkásságáról és érdemeiről. Szép, megható szavai mindenkit megindítottak. Gyülekezeti ének és Fülöp Elemér köszönő szavai zárták be a felemelő ünnepséget.

Az ünnepségen résztvettek néhai Gaál Sándor gyermekei: Gaál Ilona és Gaál Erzsébet, férj. Pünkösty Józsefné, akiket rajongó szeretettel fogadtak és vettek körül a község lakosai. Gyermekei hálásan mondtak köszönetet a nemes tettükért.

Gyönyörű példáját adták Gaál Sándor tanítványai és Chidea község lakói a hálának, szeretetnek és áldozatkésztségnek. Isten tartsa és áldja meg a nemesen gondolkozó községet és lakosait! JUNIUS 7-én SZENTELIK FEL AZ ORASTIE-I REFORMATUS TEMPLOMOT. Az új református templomot nagy ünnepség keretében fogják felszentelni. A felszentelési ünnepségen részt fog venni *Vásárhelyi János* református püspökhelyettes. A felszentelés és istentisztelet után ünnepségek és konferenciák lesznek.

ANYÁK NAPJA AIUD-ON. A református Nőszövetség, a várbeli öreg templomban jól sikerült anyák napját rendezett. Az ünnepség erkölcsileg és anyagilag nagyon jól sikerült. A jövedelmet a szegény anyák között osztották ki.

A „Magyar Népet terjeszteni magyarság kötelesség!”

Mulatságok

Megbocsátók.

Hányszor tűnne nehéz viszály,
Sötét átok,
Ha e kis szót kimondanák.
Megbocsátók!

Nincs melegebb, nincs nemesebb,
Mint e szócska,
Ha cseng, a szív napsugaras
Fényét szórja

Nincs harangszó, mely tisztábban,
Szebben csendül,
A szívekben ki nem alvó
Szeretetrül.

S mégis hányszor ez a szócska
Abba marad,
Visszafojtja a lelkekben
Dacos harag.

S két szív álma, sorsa úgy ér
Véget néha,
Hogy egymástól várja e szót
S büszke, néma.

Mikor hallok ezt a szócskát:
Megbocsátók,
Csupa napfényt, csupa nyíló
Rózsát látok.

Feleki Sándor.

A tudás — gazdagság!

Örse asszony félbehagyta a kapálást s egyik kezét csipőjére téve, körülnézett birodalmán, a veteményes kerten.

Körülötte a jó keményfejű káposzták, mint megannyi buksi gyermekfej.

Hej, milyen jó lesz ezt a vékonytorzsája piros káposztát begyalulni a récepecsenye mellé!

Távolabb a murek- és petrezselyem ágyások nyilegyenes sorai. Mert Örse szereti a csinosítást, rendet... A levelek közül kikanalító dinnyék, melyek már jó illattal csiklandozzák Örse asszony orrát. Az ugorkáig el sem lát, mert azt jó messze kell ám vetni a dinnyétől, ha nem akarja az ember, hogy

elkoreszosuljanak a jó zamatos gyümölcsök a ugorkaizt vegyenek fel.

A korai hagymát már kiszedte; a helyét gondosan felkapálva, gereblyézve és bevetve későbbi fogyasztásra való gyalog paszullyal Pont július 24-én fogja elvetni.

Jaj, dehogy mulasztaná el Örse asszony észbe tartani ezt az időpontot: Krisztina napját, már azért sem mulasztja el, mert ez volt a neve Istenben boldogult édesanyjának. Így hát minden évben elveti e napon a piros szemű gyalog paszulyt, amire még az az oka is megvan, hogy az ura nagyon szereti ezt a főzeléket és okos asszony jól tudja, hogy a gazd'uramnak kedvében kell járni.

Igy az ő számára is mindig kikerül valami gazd'uram vásári tarisznájából. Hol egy rózsás kendő, hol egy meleg lájbi.

Amint így szemlélődik s mindezekről elgondolkozik, egyszerre csak összerebben ijedten, mert valami nagy ivben száll a szomszéd telekről és éppen oda esik az Örse asszony lába elé.

— Jaj Istenem! — szalad ki az ijedt felkiáltás az asszony szájából és lehajol megnézni mi az?

Hát biz az egy döglött tyuk!

Lángba borul a szép kerek arca, mely anélkül is piros, mint a napsütött batulalma. A harag pirja borítja most el. Hogyne! A faluban dühöng a baromfivész, mely még az ő udvarára nem tudott behatolni, illetőleg nem terjedt tovább az első két halálozásnál, mert ő azonnal elégette az elhult tyukokat: az ólat és udvart alaposan fertőtlenítette.

Tanította erre a szomszédasszonyt, Ágnes is, de az nem hisz a ragályban s háta megett azt beszéli, hogy Örse valami bübös josságot tud, azért nem pusztul nála a baromfi.

— Milyen butaság! — sóhajt Örse asszony. — Hiszen a tudás nem boszorkányság.

Megfogta az elpusztult tyuk lábát s a kertvégi kis ajtón átkorult vele Ágnesékhöz.

— Adjon Isten jó napot! — köszöntött a kutnál mosó menyecskét.

Mire az viszonzva az üdvözlést, megkérdezte:

— Mi jót hoz, szomszédasszony!

— Azt jöttem kérdezni, — mondta Örse hidegen, — hogy mióta jött divatba döglött tyukokkal labdázni?

Agnés piros lett a haja tövéig, mert most látta csak meg Örzsenél a tyukot.

— Veszedkedni jöttél? — kérdezte kihi-vőan.

— Azt a szokást én nem gyakorolom, — felelt Örzse komolyan. — De kérni jöttem, arra kérek, hogy ne fertőzd meg elhullott tyukjaiddal a mi ételszerünket is. Én mindent megtettem, hogy a vést elkerüljük, de a ti csökönységetek miatt ki vagyunk téve annak, hogy sok pénzt érő majorságunk elpusztul. Ime — mutatott reá az Agnesék kerítésére, — most is sorba vannak a karókra aggatva az elpusztult tyukok, ahelyett, hogy elégetnétek, vagy elásnátok.

— Hiszen éppen azért aggattuk ki, hogy elriasszuk veled a veszedelmet! — felelt Agnes nagy önérzettel.

Örzse kerekre nyitotta a szemét csodálkozásában, azután megkérdezte:

— Mondjad Agnes, ti nem olvastok soha semmit? Nem olvastátok a Magyar Népet? Abban le volt írva alaposan, hogy kell a baj ellen védekezni. Ott éppen kárhoztatva van ez a karóra akasztás, mert így még a madarak is tovább hurcolják a vést. Te azt hiszed, hogy én valami babonát, vagy bűbájosságot tudok, pedig azt te is megtanulhatnád, ha nem restelnéd elolvasni a Magyar Népet!

— Nem szeretem az üdöt pazarolni, — felelt Agnes mérgesen.

— Így hát a gazdaságot pazarolod. Pedig egy kis okossággal meg lehetne menteni.

— Vigye el az ördög azt az okosságot, amivel az urak traktálnak!...

— Agnes, Agnes! hát legyen eszed, — szólt a közeli pajtából kilépve a gazda, illedelmesen megemelve kalapját Örzse asszony felé. — Hallgattam a beszélgetést és átlátom, igazán lehet a szomszédasszonynak, jó ha tanul az ember, hiszen még a jó papnak is holtig kell tanulnia. Legyen olyan jó, adja kölcsön azt az ujságot, amiről imént beszélt.

— Nagyon szívesen, — szólt felvidulva Örzse, mert az előbbi beszélgetés Agnessel nagyon elszomorította, fájt neki magyar testvérei elmaradottsága. — Mindjárt át is küldöm Sáríktól.

Alig tette ki a lábát az ajtón a szériuskerthől, Agnesék három gyereke szaladt elő elhullott tyukokat cipelve.

KOMOLY KÉRDÉS!

Miért tűri,
hogy
kinozza a

RHEUMA, ISCHIAS, KÖSZVÉNY
oldal, hát, gerincz, szűrás
szaggatás és keresztcsont
fajdalom?
Mikor a csodás hatásu

Spongilia

FÁJDALOMŰZŐ CSÜZ ÉS KÖSZVÉNYKENŐCS
BIZTOSAN MEGGYÓGYITJA!

ÁRA 00 LEI KONCZ GYÓGYSZERTÁR
és postaköltség • ODORHEIU •

Már messziről hallatszott a Ferike sí-rása, ki kedvencét, a fehér kontyost hozta; Laci meg Zsuzsi szintén sírásra görbült szájjal mutatta a szüleinek a gyönyörű kendermagos kakas és tyuk holttestét.

— Dobjátok át! — kiáltott elibök az udvaron faragsáló Pista, de az apjuk odakiáltott:

— Meg ne próbáljátok! — s azzal vette az ásót és a kert egy zugába jó mélyen elhantolta a kimult állatokat.

Másnap — vasárnap lévén — a nagy eperfa alatti kis padon olvasni kezdte Ferenc gazda a Magyar Népet fennhangon, hogy a felesége is hallhassa. A cikket, mely arról szólt, hogyan védjük meg baromfiainkat a fertőző betegségektől, Örzse asszony előre megjelölte piros írónnal.

Másnap aztán alig virradt, már folyt a nagytakarítás sérényen. A tisztára sepezt, leporolt tyukólat gálíccal kevert mésszel mindenütt belocsolták. Az itatókat kiforrázták luggal, tiszta ivóvíz jött bele egy pár csepp rézgálíccal. Az ülőrudak is megszorolva, bemeszelve száradtak a napsütésen, hogy este arra telepedhessen a megapadt állomány.

Az egész udvar ragyogott a tisztaságtól. Ferenc gazda két szekér porondot is hozott, melyet a gyerekek vígan gereblyéztek széjjel.

Örzse asszony ragyogó arccal néz át hozzájuk a kerítésen.

Amint Agnes meglátja, odamegy az urával együtt és melegen mondja:

— Bocsáss meg, Örzse, hogy tudatlan-

ságból átdobáltuk eddig az elhullott baromfit. Köszönjük az ujságot, melyet ezentul mi is megrendelünk, mert a tudatlanság sok bajt zudit az ember fejére. Az urakat sem szidom többet, mert csak javunkat akarják, ha tannitanak. A tiszteletes ur is mondta a minap,

hogy a tudás a legnagyobb gazdagság, mert azt senki sem veheti el tőlünk.

[Már egy hét eltelté után beigazolódott hogy Agneséknél haszná volt a tudásnak, megszűnt a baromfivész.

Gál Lajosné.

Apróságok Adomái

Ősmagyar sírok Halics mellett.

Olvasóink idősebbjei, azok, akik az erdélyi honvédhadosztályban küzdöttek végig a világháborút, bizonyára élénken emlékeznek még arra, hogy mennyi vérünk folyt Halics birtokáért. Hol előtte, hol mögötte, hol északra, hol délre; hol tőle távolabb, hol hozzá közelebb, de állandóan körülötte harcoltunk. Védjük Halicsot, a Dnyeszter vízének egyik legnevezetesebb átkelőhelyét, vele együtt pedig a Kárpátok szintén egyik legemlékezetesebb átjáróját, a Vereckei-szorost.

A táborüznek barátságos világa mellett, sok-sok álmatlan éjszakán, sőt nem egy csendes éjjelen még odakünn a drótakadályok előtti tábori őrökön is, beszélgettünk honvédeimmal arról is, hogy és mint volt, amikor a bolgárok és besenyők (mindketten rokon népek és mi turániak mindig nagyszerűen értettünk ahhoz, hogy idegenek helyett miként marcangoljuk szét magunkat!) 889-ben két oldalról estek neki az etelközi hazában lakó őseinknek a jó rokonok és őseink a harapófogó halálos szoritásából csak úgy bírtak kimenekülni, hogy a tengerparti füves síkságokról a folyók völgyein felfelé vonultak az ott elterülő végtelen erdősegekbe, majd onnan Kiew—Berdizsev—Mogilev táján összegyülekezve nyugat felé tartottak. A Dnyesz-

ter völgyében haladtak felfelé s a Vereckei-szoroson keltek át a Kárpátok gerincén.

Fedezékek, futóárkok ásása közben mindig a lehető legelőkerül elő valami olyan régiség, ami elárulhatja bármi keveset is az ősmagyaroknak arra felé történt vonulásából? Amde soha sehol semmit nem tataláltunk, mint senki más sem, hogy régészeti leletekkel is bizonyíthattuk volna krónikásaink feljegyzésének helyességét.

Azóta sok idő telt el. Húsvét táján azonban, alig néhány hete tehát, Halics közvetlen szomszédságában, a halics-sztanislavoui-műút mellett szerénykedő Krylyosz nevű ukrán falucska határában valami régi csontokat találtak. A falu értelme sebb emberei azonnal tudatták ezt dr. Pasternak Jánoszlávval, az ilyvói (Lemberg-Levow) ukrán Sefcsenko-múzeum tudós igazgatójával. Ő rögtön kiutazott Krylyoszba és a legnagyobb gondossággal kiásatta a leleteket.

Két férfi csontvázát tárhatta fel. Mindkét férfit hanyatt fekvé temették el. Lábbal keleten, fejjel nyugaton, hogy egész más világi életünkben mindig szembenézhesenek az életet fakasztó s besugárzó ősanynkkal, az áldott felkelő nappal. Mindkét férfi csontváz mellett egy-egy lókoponya volt. A lábak mellett szépen rendbe rakva lábszár-csontok. Bizonyára a kedves bajtárs elhunytát gyászoló és

sírató, tórozó életben maradtak rakták be utra valóul.

Az egyik ruházatát és lőszerszámát egykor nagyszámú arany és ezüst boglár megpityyke ékesítette. A másikat ellenben csupán ezüsből készítették. A boglárók, pittykéék diszítése a legkorábbi magyarországi honfoglaláskori magyar sir, a benepusztai temetkezés megfelelő darabjainak diszítéseisehez hasonlítanak legjobban, avval majdnem teljesen meg is egyeznek. A lőszerszámokból zabla s a kegyelvasak is egészen jó állapotban maradtak fenn. — Feltűnt azonban, hogy kard egyikük mellett sem volt.

Tekintve, hogy a krylyoszi sírok mellékletei a Benepusztán elhantolt vitéz eltemetési módjával valamint mellékleteivel a legszorosabban megegyeznek és egyébként a többi korai honfoglaláskori sírjainkkal is, a benepusztai sír mellékleteiről pedig Fettesch Nándor, az e korbel emlékeink legjobb ismerője csak az elmúlt évben bizonyította be, hogy még az őshazában, Levediában készültek és gazdájuk onnan hozta magával természetesen csakis azt hitájuk, hogy a krylyoszi két sír olyan két ősmagyar vitéz sírj kik még Levediában szerelték fel magukat és onnan a Dnyeszter Tisza közének síksága felé tartva hunytak el Halics mellett. — Ennek valószínűségét még az támogatja, hogy — amint Pasternak igazgató ur elmondta — a legujabb megállapítás

szerint a Kárpátok medencéjé és a keletgalíciai síkságot összekötő legjárta, legjobb útvonal a középoldalon, a Halicsi-királyság megdőléig, éppen Halics—Kalusz — Dolinia—Vercekei-Boros irányában haladt.

Egyelőre csak ennyit. Majd, ha rövidesen megjelenik Pasternak múzeumigazgató urnak eről a Halics melletti két ösmagyar sírról irt könyve, még visszatérünk reá s képen is bemutatjuk néhány darabját. — Ámde addig is a legnagyobb hállával emlékezzünk meg a krytyoszi ukrán földművesekről, akik nem semmisítették meg nemzetünk multjának eme rendkívül becses tanujeleit, valamint dr. Pasternak Jánoszláv múzeumigazgató urról, hogy példás kötelességtudással éppen a háboru alatt annyira megszeretett magyar bajtársainak tett felbecsülhetetlen szolgálatot akkor, amidőn az őket kevésbé érdeklő leleteket is a legnagyobb gonddal tárta fel és mentette meg, evvel a cselekedetével végül olyan emlékekhez juttatott bennünket, amelyekkel régi történelmünk egyik homályos részletét tisztázhatjuk.

Ferenczi Sándor.

Patikában.

— Mielőtt bármilyen szert adnék, előbb tudnom kell, hogy mi okozta a hajmegritkulását?

— A feleségem.

Pontos időszámítás.

— Te mióta vagy házas?

— Alig pár hete.

— Ugyan! Velem akarsz olyesmit elhítenni? Legalább öt éve, hogy megnősültél.

— Ha nem hiszed, idehozhatom tanunak a feleségemet. Amikor elvettem, huszonöt éves volt és azt fogja mondani, hogy most is annyi.

TANÁCSADÓ

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek a választ lapunkban adjuk meg.

E. Gy. Covasna. A parázsdöblec elnevezés nem fajtát, hanem minőséget jelent. Minden fajta döblec között akadnak gyenge és jó minőségű döblecek. A legkiválóbb minőségűeket, amelyeknek husa nem nedves, hanem porlékony, vagyis parázs, parázsdöblecnek nevezik. Szerezzen be valamelyik megbízható magkereskedésből jó fajta döblecmagot és annak termeléséből válassza ki a legfinomabb husuak magvát. Így egy-két esztendő alatt kitünő, parázsdöblecet termő magra tehet szert. Örvendünk, hogy cikkünk az Ön figyelmét is felkeltette. Nem győzzük hangsúlyozni, hogy

a döblec termelésének nagy jelentőséget tulajdonítunk.

S. K. Pénzbeszedőnk szóban előadta hozzánk intézett kérdését. A jégbiztosításról és a jégkárról a Magyar Nép pünkösdi számában irtunk. Ha könyvet akar kiadni, küldje be a kéziratot hozzánk, mert addig nem tudunk nyilatkozni, amíg a nyomdával nem számíttatjuk ki, hogy mibe kerül a könyv szedése, nyomása és a hozzávaló papír. Különben is az erre vonatkozó kérését nem ismerjük pontosan, ezért küldjön részletes felvilágosítást.

V. Gy. I.-né Lazarea. A csiperkegomba termeléséről lapunk régebbi számaiban többször irtunk. Rövid cikkeket keretében, vagy a Tanácsadó rovatban nem tudunk kimerítő felvilágosítást adni a termelés módjára vonatkozólag. Ha komolyan akar foglalkozni a kérdéssel, minthogy a csiperkegomba termelése meglehetősen kényes és nagy szakudást követel, ajánljuk, vásároljon szakkönyvet a csiperkegomba termeléséről. Bármelyik könyvkereskedésben kaphat igényeinek megfelelő könyvet. Amennyiben ez nem sikerülne, kérjük rendelje meg lapunk kiadóhivatala útján. Ha ezt a kívánságát megírja, Tanácsadó rovatunkban szívesen közöljük a legalkalmasabb könyvek árát.

V. I. Icafalau. Ha Önnek az iparendélye már megszünt, vagyis az ipart töröltette, akkor nem köteles a biztosításra. Természetesen másoknak nem végezhet semmiféle munkát. De

Látta-e már

a KELETI UJSÁG

8 oldalas, mély nyomásos

vasárnapi Képes Híradóját?

Ezt a gyönyörű képes ujságot

előfizetői részére teljesen díjtalanul

csatolja a KELETI UJSÁG minden vasárnapi számához.

A nyolcoldalas képes melléklettel együtt, 24 oldal terjedelmű vasárnapi szám

példányonkénti ára mindössze 5 Lei

CLAVETHYL
 TYUKSZEM SZEMÖLCS ÉS VASTAGBŐRIRTÓ SZER

KONCZ GYÓGYSZERTÁR ODORHEU

ha az iparhatóságnál az iparendélye még fennáll, úgy akkor jogosan követelhetik a biztosítási kötelezettségét. Amennyiben már az iparendélye törülve van, akkor vegyen ki arról egy igazolványt és mellékelje egy felebbzés keretében és küldje be a Braşov-i betegsegélyzőhöz, a következőképpen, megcímelve és kellő bélyeggel felszerelve: Domnule Presedinte al Comisiei Judecată pe lângă Casa de Asigurările Sociale Braşov. A kérvényben kérje a kiróvás és a büntetési határozatok megsemmisítését. Tg. Săcuiesc-i betegsegélyző csak kirendeltség és mindenféle felebbzési ügy a Braşov-i betegsegélyzőhöz tartozik és ott kaphat panaszaira jogorvoslást.

D. M. Betegsége ellen — mely több hónapja fennáll — minő házi gyógyszereket használt, nem írta meg. Igen jó házi gyógyszer a megreszelt vagy összetört szerecsendió, melyből egy fél diónak megfelelő mennyiséget szilva- vagy seprópálinkában gyömbérrel, fahéjjal és tört borssal vesszük be. Több napon át ez is sikerre vezet. — Ezenkívül igen jó a vörös- és az áfonyabor, mely utóbbi városokban fűszerüzletekben, vidéken a gyógyszertárban kapható. Az áfonyaborból csak pálinkás pohárral kell egy adagra bevenni. Értékes gyógyszerek: az eldoform (tablettákban, naponta 3x 1—2 tabl.) és a bism, subnit. (de csak 3—5 gr.-os porokban. E gyógyszertől a széklet fekete lesz, amíg szedi a beteg. Az említett adagból naponta 2-szer ele-

gendő az Ön esetében bevenni, sőt ha a por 5 gr.-osnak készített, egy is elég.) Sok folyadék, zsíros ételek a gyógyítás ideje alatt kerülendők. Sokszor a főtt marhamáj, a kevésbé zsíros sajt stb. is kiegészítő tápanyagok a gyógyulás szempontjából. — A másik kérdésére a legközelebbi számban válaszolunk. **Dr. G. E. Vidéki.** Fogínygyulladásának gyógyítása nem tartozik a legyszerűbb esetek közé. Fontos étkezések után langyos, kissé alkoholos vízzel a szájüreget kiöblíteni, hogy ételrészletek ne maradjanak a fogak között (hogy azok ne bomolhassanak.) Szájüreget fertőtlenítsen egyébként a panflavin és a trypaflavetten tabl. (óránként 1—1 lassan elszopogatva) igen jó. Sejtsem, hogy ismeri is ezeket, bizonyára rendelték is. Ecsetelésre a jothionoldat, 10%-os ajánlatos. Belsőleg a „Yatren 105 pillen“ próbálható meg. Mindezek a gyógyszerek csak gyógyszertárban kaphatók. (Utóbbihoz a mellékelt használati utasítás nyújt utbaigazítást.) **Dr. G. E.**

Apróhirdetések

Varrógépek, kerékpárok, gramofonok és ezek alkatrészecskéik javítóműhelye. Pontos és gyors kiszolgálás. **Baumgarten Géza, Târgu-Mureş, Str. Calarasiilor No. 19.**

Jókarban levő, kellemes hangú, templomi használatra is megfelelő harmóniumot elad: Pálffy Pál kántor Ineu, jud. Arad.

Szerkesztői Válaszok

Alább felsoroltaknak köszönletet mondunk a bejelentett új eljizetőkért:

K. L. Lompirt, B. T. Bachnae, K. F. Fizes, I. J. Ojdula, L. I. Cozmeni, O. L. Doba Mare, F. J. Cristur-Criseni, Z. F. Orasen, H. L. Ocna Sibiului.

N. G. Bezidul-Nou. A vízhatlan cipőkenőcsről lapunk 1935. évi 50-ik számában írtunk.

Uj utakon. Versei dagályosak, sem a gondolat, sem az érzés nem jut megfelelő kifejezésre bennük. Egyszerűbb, világosabb, természetesebb kifejezésekre törekedjék.

Cs. J. Ha a lelkész bucsuztatására írt versében minden versszak olyan szép volna, mint az első kettő és a legutolsó: örömmel teljesítenék kívánságát. Sajnos, a vers nagyobbik fele nem sikerült.

B. J. Verse jobb, mint elbeszélése. De az sem olyan jó, hogy közölni lehetne. Majd ha több ideje lesz, próbálgassa: hátha közölhetőt is fog írni. Mi szívesen elolvassuk.

B. J. lelkész. A verset szívesen közölnök, ha — lehetne! Szíves üdvözlöt.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: S. J. Vádas előfizetése mindkét lapnál 1936 dec. hó 31-ig van rendben. B. J. Fozari 150 (r. 1934 dec. 31-ig), H. D. Acari 375, S. L. Alecus 305, Sz. D. Porumbeni Mari 211, F. B. Sammare 504, Vanatori-ról: M. L. 155, M. F. 155, P. J. Livada 150 (rend. 1935 dec. 31-ig), Sch. F. Urzicea 2000, B. S. Sanaieu 155, D. M. C. batesti 200, K. J.-né Chendi Mare 100, P. Gy. Baia Sprie 150, B. S.-né Lugoj 300, B. J. Marghita 155, Hitelszöv. Arpasel 150, R. P. Ineu 192, Hitelszöv. Vanatori 155, B. A. Talmaciu 125 (böl 85 Magyar Nép és 40 lei Szemlének), L. I. Uilacu Beius 155 lei.

A fiatal nemzedék.

Gyönyörködve nézzük a kettős kép alakjait. Egyiken várme gyei leánykák, másikon székel y gyermekek táncos csoportja. Itt is, ott is az ősi népviselet a jö vendő nemzedékén. Mennyivel szebbek, mintha városi szintelen és formátlan ruhákban állnának előttünk!

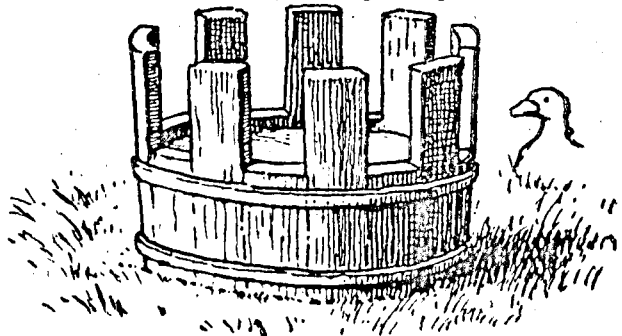

Tanuld meg!

Célszerű rucaítató.

A viziszárnyasok itatása sokszor okoz gondot, mert belemásznak az itató edénybe és összemocskolják az itató vizet. Különösen sok baj van a kicsi rucákkal és libákkal, mert a számukra kitett ivóvizet néhány perc alatt teljesen összemocskolják. A piszkos ivóvizet betegségeket és járványokat okoz a rucák és libák között. Célszerű, viziszárnyasok számára szolgáló itatót mutatunk ne képünkön. Az itató többféle nagyságban készíthető el aszerint, hogy milyen fajta és milyen koru viziszárnyas számára készíttjük. Egyszerűen

elkészíthető házilag, és használatával elérjük, hogy a vizet nem kell állandóan cserélni és viziszárnyas állományunk egészséges marad.

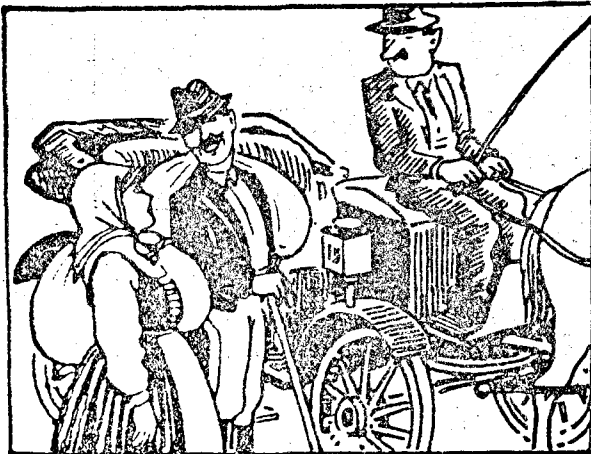

Tél havától dermedt élet
 A tavaszban ujjá éled,
 S lelkünkről mi havat űz el:
 A MAGYAR NÉP az a tűzhely.

A hosszú élet 10 parancsolata.

1. Éjjel és nappal szivj friss levegőt.
2. Dolgozzál sokat a szabadban.
3. Evésben, ivásban légy mértékletes, egyél sok kenyeret és gyümölcsöt, hust keveset. Italod víz legyen!
4. Hetenként egyszer végy meleg fürdőt.
5. Ruházatod ne legyen se túl vékony, se túl vastag.
6. Száraz, szellős lakásban lakjál.
7. A munkádban légy rendszeres.
8. Munka után szenteld idődet családodnak és ne folytass idegölő mulatozást.
9. Az éjszaka alvásra való.
10. Nemesítsd életedet jó tettek által.

KIBUVÓ

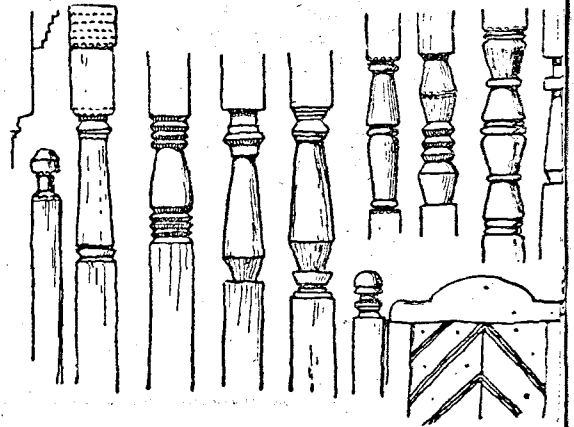
— Mennyiért visz ki az állomásra?
 — Huszonöt lejért.
 — De a feleségem is jön.
 — Mindegy kérem, akkor is huszonöt lejbe kerül.

Gazduram hirtelen megbánja, hogy kocsira akart ülni. Kibúvót keres.

— Mégsem megyünk magával. Nem engedem, hogy a feleségemet éppen semmibe vegyék.

A magyar díszítés alapformái.

Már többször mutattunk be olvasóink magyaros díszítésű oszlopokat, kapufák kopjafákat. Ez alkalommal újra egy nekünk tornác oszlopos rajzát mutatjuk be és egy kapu díszes kapufélfáit. Nem tudjuk elemezni a házépítő olvasóink figyelmét felhívni a szép faragású oszlopokra. De megfogadhatjuk azokat is, akik javítás alatt levő tornácaik, ka-

lábjaikat ujjal cserélik ki, hogy ne sajnálják a fáradságot ezektől; díszítsék a közölt rajz szerint, mert ezzel 30—100 esztendőre teszi széppé, magyaros formájúvá, ékessé azokat. Mennyivel szebbek ezek a szemnek, mint az a durván és egyszerűen vágott végű kapufák, miktől a gazda sajnálta a kicifrázást. Nem fog disztelenkedni sok, sok esztendeig és senki sem áll meg a szeme rajta, senki sem fog rája visszaemlékezni. A tornác-oszlopok pedig még az unokák szemében is megmaradnak egész életükön keresztül drága emlékek megmarad.